

grudzień 1973

Ad list z 17.XII.73, otrzym. 21.XII.73

a) List J. P. z 21.XI.1913 pisany ze Lwowie dotyczy Rajmunda Ja.
worowskiego (Świątopelka), członka Wydz. Organiz. P.P.S., który wespół
z Aleksandrem Prystorem ^(do 1913) ^{był} kierownikiem ^{był} w latach 1910-1914
kierownikiem wyszkolenia bojowego drobnych kółek P.P.S. na terenie Krolestwa
(w południowo-zach. części). Działalność powyższa była podstawą do nadania im
później odznaki „parasola”. Adresem listu J. P. był prawdopodobnie komendant Zw.
Strz. w Brzeżanach (Grecel: pod Kicow, Smigłego) lub w Stanisławowie (.....).
(zob. Ferd. Ładyga, „Pol. Partie Soc. [Frakcja Rewol.] w latach 1906-1914”, War. 1972, KiW, s. 224-25, 293-97, oraz
And. Garlicki, „Geneza Legionów”, War. 1964, KiW, s. 140-42, 178-81). Sprawę adresu może
wyjaśnić wspomnienie p.ł.s. Barzykowskiego (w Inst. P. w Lond), który był kier. wyższk. w Brzeżanach
Przyjazd Świątopelka do Galicji zaczął się ze swieżą uchwałą IX Rady Partji (w tym samym
paździ. 1913), która utworzyła ekspozyturę Wydz. Organiz. P.P.S. w Galicji w celu połączenia ^{tego} z
resztą roboty organiz.-propagand. wojshowej i szarbowej, prowadzonej w Krolestwie. Do składu eksp.
pozytury należał R. Jaworowski, a przydział jego do Zw. Strz. miał mu ułatwić pogłębianie wie-
dzy i praktyki bojowo-partyz. Dalsze uswojenie P.P.S. nastąpiło na podstawie uchwał X Rady
Partji, 6.I.1914 i konfer. krajowych działaczy partji, 31.V-1.VI.1914 w Krolestwie. Jaworowski wypo-
wiadał się na nich jako zwolennik zbliżenia z P.P.S. Opozycja (J. Perla i W. Kunowickiego), co znacz-
nie ułatwiło złączenie obu odłamów w pocz. sierpnia 1914 i propagandę walki zbrojnej o nie-
podległość niezależnie od wszelkich wpływów partii centralnych. Jaworowski nigdy nie popierał
polityki pro-austriackiej, uprawianej po cichu przez Kom. Stron. Nipoll, a ja uni-
przez NKW.

6) List J. P. pisany 20 maja ¹⁹¹⁵ (w Grudzyńcach (pod Pinczowem) miał jako adre-
sata kpt Władysława Rożena, dcę 4. bat. Leg., który ~~prosił~~ ^{prosił} poprzednio
o wzmocnienie jej stanu dowódczego o 1 oficera (choć 4. bat. miała 5 ofic. jak inne
bat.) - J. P. odmówił prośbie uzasadniając swój stanowisko niepewnością co do <sup>dalej przy-
należności</sup> 4. bat. do I Bryg. - „Dzięk 1 p. art. leg. Legiendó” (w oprac. p. kpt W. Chociano-
wicza, Lond. 1967, s. 164) wyjaśniają tę sprawę następująco: Dca Garnii aust-
gen. Pflanzer - Batten wydał 7. V. 1915 zarządzenie ograniczające rozrost art.
leg. do trzech bat., z których dwie miały ^{należeć} do II i III Bryg. Leg., jedna do I Bryg.
Wedle mojej znajomości dziejów Leg. było to odbiciem ogólnej polityki aust-
riackiej zmierzającej wówczas do rozdrobnienia Leg. i powolnego ich rozplynięcia
się. Stąd też 4. bat. miała odejść z kadry art. Leg. w Grójcu (na północ od
Net kraakowskich) do Potulowa i dołączyć do III Bryg formowanej przez
p. kpt W. Gexceckiego. Tymczasem zarządzenie dowództwa aust. przyjął
por. II dyonu art. Leg. Klingier, lecz pod pozorem nieobecności ~~tych~~ dowódcy,
kpt. Ottona Bixoxy, odmówił jego szybkiego wykonania. Ten zaś przypisał
wyjazd 4. bat. z Włocławca przez Jedzejów do I Bryg. nad Nidą. W ten spo-
sób ta nowa jednostka art. Leg. wzięła udział w bojach I Bryg. pod Kona-
rami i Kozinbim (w Sandomierskiem) 15-21 maja wyodrębniając się 19 maja
(Chocianowice 169-178) w walce o wzgórze 282 (las Kozinbowski). Odtąd przynależność 4. bat. do I Bryg
nie była kwestionowana. Wpamiętany w liście kpt ^{Majorski} Śniadowski był wówczas
dcę 5. bat. mając jako 1 oficera por. Boruckiego - Barthla de Weydenthała.

Stan. Nicjank